

Hvar er liberal- isman nú?

Jørgen Thomsen, lögtingsmaður, vísir í hesi grein á, at treytin fyrri, at landsstýrið (Sambandsflokkurin, red.) kundi seta parta-
pening í skip til millumlandasiglingina og veita veðhald fyrri tí,
var, at tað ikki skuldi flyta farm til Føroya. — Hetta er ein lógin
politikkur. Hvar er nú fría kappingin — hvar er liberalisman,
spyr Jørgen Thomsen

Tað er uttan iva torført
hjá fólki at finna skil á
teim politisku viðurskift-
um á tingi í dag. Tey
gomlu plagdu at hava fyrri
munn: »Her er hvørki
høvir ella hali».

Tað er ikki lætt at finna
skil á hvussu leiðis sam-
gongan á lögtingi er sam-
ansett og ilt er at fáa fatur
á, hvørjir teir eru, sum
manna samgonguna ella
hvørjir sita í andstöðu.

Verður lurtað eftir
teimum orðaskiftum, sum
send verða í útvarpinum,
gerst flogjan ikki minni av
ti.

Hesir eru í samgongu:
Fólkaflokkurin, Sam-
bandsflokkurin og Sjálv-
stýrisflokkurin, og verður
hendan samgongan kallað
fyrri hin borgarliga sam-
gongan. T.v.s. at hon er
liberal og skal eittast at
standa fyrri tí friu kapping-
ini.

Ein samgonga, ið ikki er
nøkur samgonga, men ein
flekja av monnum, ið
hvørki vita út ella inn. Her
er hvørki høvir ella hali.
Teir reka allar samir and-
stöðupolitikk hóast teir
eittast fyrri at sita í sam-
gongu.

Pauli Ellefsen lögmaður
er leiðari av samgonguni
og landsstýrinum, og skal
hann royna at halda
saman um samgonguna,
og hetta tykist hann ikki
at vera førur fyrri á nakran
hátt, men eg vil eisini
áðanna, at tað heldur ikki
er nøkur lætt sök, soleiðis
sum samgongumenn
horeiggja sær.

Sjálvstýrisflokkurin við
Hilmari Kass á odda hevði
sum rakstrarróp undan
valinum: »Sjálvstýris-
flokkurin vil bróta burtur
úr nýggjum», men hetta
man vera hin mest konser-
vativi flokkurin í hesum
samfelagi í dag.

Sambandsflokkurin er
soleiðis vorðin, at hann
krævir at hálást og drag-
æt, men tá ongin av sam-
gonguflokkunum hevur
hetta hegni, so verður
heldur onki burtur úr her.

So er tað Fólkaflokk-
urin. Hesin tykist at hava
eina sera fletta stöðu.
Tann flokkurin er nú við
at fáa navnði ferjuflokk-
urin. Og tað er hetta eg
ætli at nema eitt sindur
við.

Tíðin gongur skjótt og

politisk viðmerk- ing

eisini eru vit menniskju
skjót at gloyma tað, ið
hendir kring okkum, um
hetta ikki eru viðurskifti,
ið beinleiðis nema okkum
sjálvi.

Ti er vert aftur at minna
á, hvi fólk eru farin at
hanga hetta navnði upp á
fólkaflokkin.

Tá ið samgongan varð
skipað millum Tjóðveldis-
flokkin, Fólkaflokkin og
Javnaðarflokkin varð
tosað um millumlandasig-
ling við eina ferðamanna-
og bilferju, sum eitt av
møgum alternativum til
fiskivinnuna.

Ti vóru feld niður í sam-
gonguskjalið hesi orðini:

»Virka verður fyrri flut-
ningi av ferðafólki innan-
oyggja og millum lond.
Sum skjótast verða ótíðar-
hóskandi skip útskifti».

Út frá hesum sam-
gonguskjali varð farið til
verka, og Strandferðslan
saman við landsstýrinum
fann eina stóra og góða
bilferju, ið kallaðist Lasse
II og kundi henda físta
fyrri 38 mió. Sera biligt.

Tað, sum gjerdi, at
javnaðarflokkurin gekk
fult inn fyrri keypinum av
Lasse II var, at vit mettu,
at vit áttu at hava okkara
egnu skútu, ið kundi flyta
ferðafólk landana millum.

Ti til hesa vinnu hava
vit nógv gott fólk, og onki
liggur nærri fyrri hjað-
oyngum enn just sigling.

Eisini er at siga, at út-
lendingar hava gjørt mun-
andi av hesi sigling á
sumri — just at flyta
ferðafólk og bilar land-
anna millum her á okkara
leiðum.

Uppskotið um keyp av
Lassa II fekk vánaliga
móttøku á tingi. Varð
kallað eitt stuttleikaskip
— eitt sosialistiskt
eksperiment fyrri skatt-
gjaldarans rokning og so
framvegis.

Uppskotið varð felt av
teim borgarligu. Teirra
millum av Fólkaflokk-
inum. Teir borgarligu
hava altíð havt meiriluta á
Føroya lögtingi og av tí
gerst alt so torført.

Agangurin var so harður,
at fjøldin vendi sær móti
ti ætlaða tiltakinum.

Hetta var úrslitið av
grískum borgarligum
politikki. Høvuðsgrund-
gevingin móti hesum
tiltaki var tann, at javn-
aðarflokkurin var við at
kubba høvðið av teimum
skipafelegum.

ið
frammanundan tókust við
millumlanda farmasigling.

Nu er rættuliga vent í
holuni. Nu sær út til, at
Fólkaflokkurin fegin vil
fáa fram eitt skipakeyp
og hetta ljóðar lógið. Nu
hoyrist onki um høvurleys
skipafeleg og so fram-
vegis.

Hetta má sigast at vera
ein lógin og flákrandi
stöða. Á einum degi er alt
oyðileggjandi fyrri samfel-
agið, um eitt skip verður
keypt. Á øðrum degi er alt
umráðandi at fáa fram
eitt skipakeyp. Fyrst at
slita eina samgongu fyrri
at sleppa undan einum
skipakeypi. Síðani at
hóttu við at slita eina aðra
samgongu, tí eitt skip ikki
verður keypt.

I hesum døgum hava
menn tikkið seg saman fyrri
at fáa keypt eitt stórt skip
til umrøddu millumlanda-
sigling. Hetta er tungt tak
at taka og eiga hesir tøk
og rós fyrri tað. Hesir
menn hava søkt lands-
kassan um veðhald og um
eitt slag av eiginpeningi úr
landskassanum. Hetta
hevur verið ein av orsök-
um til landsstýris-
kreppuna.

Útvarpið upplýsti fyrri
Føroya fólk um dagarnar,
at treytin kundi taka undir
við hesum, er, at skipið
ikki skal flyta farm til Fø-
roya. Hetta var tá ein
lógin borgarligur poli-
tikkur. Hvar er nú fría
kappingin — hvar er
liberalisman?

Slikum harðrendum
borgarligum politikki
kann eg ikki taka undir
við og verður tað helst
torført hjá andstöðuni at
taka undir, tá málið kemur
á ting.

Jørgen Thomsen

Lógin um út- lendinga rætt at búseta seg í ríkinum og -narkotika- vandin

úr fólka- tinginum

Fólkatingið skal nú taka
til viðgerðar nýggja lóg
um rætt útlendinga at
flyta til landið — ríkið.

Ninn Hansen, justits-
ministari, sigur, at enda-
málið við uppskotinum er
at fáa eitt betri grundar-
lag, so tað gerst tryggari
fyrri umsitingina at taka
avgerðir í slíkum málum.

Tað eru fleiri orsøkir til,
at ein lóg um útlendingar
er gjørd. Fíggarstöðan
sum heild í Vesturheim-
inum er veruliga orsøkin
til at lógin kom.

Loyvi hjá útlendingum er
fáa arbeiddi í landinum
hava eisini verið frammi
her hjá okkum.

Stoðan á arbeidsmark-
naðinum ger, at innflyt-
arasteðgurin stendur við.

Tað er eitt stórt tal av
útlendingum, mest suður-
og eyrlendingum, sum
fluttu til Danmarkar hesi
síðstu 15 árin.

Serliga nógv fluttu
higar í 1969—71, tá stórir
eftirspurningur var eftir
arbeitsfólki.

Men sjálvt um eftir-
spurningurin er minkandi,
so valdu tey, ið vóru
komin at verða verandi í
Danmark, og fleiri tóku
síðan familjur sínar við
sær.

Tað stórsta innflytara-
árið var 1969.

At tey komu til Dan-
markar, gjørdur arbeids-
viðurskiftini, tey vánalig-
aru livikorini í heimland-
inum.

I 1970 hevur Danmark
gjørt sína fyrstu innflyt-
aralóg, avmarking av
rættinum til at flyta til
landið.

Oljukreppan gjørdi, at
stöðan versnaði á arbeids-
marknaðinum, og í 1973
verður tann lógarbroying
gjørd, at arbeidsloyvi til
útlendingar bert verður
givið í serstøkum føri.

Hesa mannagongd
hevur ein stórir fólka-
tingsmeiriluti fram. Men
sum árinu gingi, hevur
verið neyðugt við neyvri
eftiransan.

Nógv hjúnarlóg vóru
ikomin bert fyrri at skaka
sær undan innflytaralóg-
ini.

Ein tann mesta orsøkin
til neyva eftiransing er
økta narkotikanýtslan og
haravstandandi kriminali-
teturin.

Tað er neyðugt at hava
neyva eftiransing og at
reagera hvast yvirfyri
lógarbroti, sigur Ninn
Hansen. Tað er av fyrri-
byrgjandi orsøkum tað
verður gjørt.

Fjórðingurin av teim
útvistu, verða vist úr land-
inum tí at tey eru komin
illegalt inn í landið, t.d.
hava einki pass; men tey
flestu verða beinleiðis
avstí á landamarkinum.

Ein partur eru tey, sum
hava verið í landinum á
ólögliga hátt.

Serliga hesi síðstu árin
er talið av teim útvistu
økt tí at tey brúka eurosí-
serandi, rúðandi — narko-
tikisk evni. Ella hava haft
slik evni uppi á sær.

Hesin bólkurin hevur
vanliga verið stutta tíð í
landinum.

Men hóast ein útlend-
ingur hevur búið leingi í
landinum, verður hann út-
vistur, um hann brúkar
sterkari rúðevni enn hash
og marihuana. Lógin
sigur, at hevur útlend-
ingur búið longri enn 2 ár
í landinum, so verður hann
tó ikki útvistur, um hann
verður kærður fyrri at
brúka eurosíserandi evni.

I høvuðsheitunum er
danska lóggávan tann
sama, sum tey lond hava,
ið Danmark samanber seg
við.

Útlendingar kunnu vis-
ast av landinum um teir
fyrir hava verið revsaðir.
Ella at útlendingur verður
hildin at verða komin til
landið fyrri at fremja brots-
verk ella verður mettur
brotsmaður.

Fjórðingurin av teim út-
vistu koma undir hesa
orsøk fyrri útvising.

Vanliga er tað fallin
dómur, tá ein útlendingur

verður útvistur vegna
brotsverk.

Men, sigur justits-
ministarin, er talan um
álvarsaman kriminalitet,
grovt brot á narkotikalóg-
gávuna, ja so er útvising
vis.

Eisini fyrri útlending
sum er fongsulsdómur,
er útvising vis eftir lina
fongsulrevsing.

I tí einstaka færinum
kann tað viðhvert tykja
harðhjartað at vísa fólk
av landinum, men tá so
verður gjørt og hevur
verið tað gjøgnum mong
ár, so er tað tí at tað skal
standa púra greitt at
narkotikakriminalitetur er
so stórt brotsverk, at ein
beinleiðis útvising er heilt
vis.

Eisini verður hetta gjørt
fyrri at verja ungdomin
fyrst og fremst, soleiðis
at børn og ungdomur okkara
kunnu verða spard fyrri
at verða kollrend av narko-
tikabruki, sum kemur til
landið gjøgnum hesar út-
lendsku narkotikabrots-
menn.

Ein avgjørd stöða er
besta verndin fyrri at verja
seg móti teimum grovu
narkotikabrotsverkunum.

Internatali narko-
tikakriminaliteturin verður
mest framdur í teimum
londunum, har tað er
minsti vandi fyrri at verða
revsaður og har sum vinn-
ingurin er stórusur.

Tað er fyrri at berjast tann
internasjonal narkotika-
kriminalitetin og harvið
fyrri at verja børn okkara
og ungdom, at lógmalá-
ráðið í fleiri færum hevur
verið noytt til at halda
fast við avgerðir um útv-
ising av narkokriminellum
útlendingum, sjálvt um
teir hava havt fast tilknýti
í landinum.

Um tað ikki verður
gjørt, so mistu vit eitt týð-
andi vápn móti hesum
niðurbrotandi evnum.

Christiansborg 31.
januar 1983.

J. Lindenskov